

cem Ecclesiam Cathedralem intelligi volumus, non Romanam.

[1 Quia vero non est nostrae intentionis, ut jura fratrum nostrorum temporibus nostris minuantur, causam ipsam vobis duximus committendam.]

C A P. XXIII.

Excommunicatus, vel interdictus pro contumacia, vel offensa dubia, absoluitur, cautione praestita stando juri. Si vero fuit excommunicatus, vel interdictus pro manifesta offensa, tunc prius debet satisfacere, antequam absolvatur. Et dicitur manifesta, de qua constat per confessionem, vel probationem legitimam, vel rei evidentiam. h. d. cum cap. seq.

Idem Abbati sanctae Genovesae, Decano, & Cancellario Parisien. (an. 1215. Roma in Galliam.)

EX parte in Christo dilectae filiae Comitissae Blesen. [& inf. 1] Proposuerunt nuncii Comitissae, quod cum ipse Praepositus quandam latronem ceperit, & iustitia fuerit inde facta, latro fuit per Capitulum Carnoten. post factam iustitiam requisitus, quia cum in terra sua captum fuisset dicebant: (& inf. 2) Verum cum super hoc de parendo juri Comitissa cautionem offerret, Canonici Carnoten. nihilominus terram ejus fecerunt interdicto supponi: quod relaxare noluerunt, nisi prius solveretur emenda: dicebant enim in Carnoten. Ecclesiae privilegiis b contineri, quod nemini liceat excommunicatis, vel nominatim interdictis, pro Canonici Carnoten. absque congrua satisfactione absolutionis beneficium indulgere: [& inf. 3] Ad intelligendam autem clausulam privilegii memorati, credimus distinguendum, utrum in aliquem interdicti, vel excommunicationis sententia sit prolata pro contumacia tantum, quia scilicet citatus stare noluit juri: vel etiam pro offensa, quia videlicet iustus noluit maleficium emendare. In primo casu credimus congrue satisfieri, ut sententia relaxetur, si prius sufficiens standi juri cautio tribuatur: in secundo vero, si offensa est manifesta, non credimus satisfieri congrue, ut relaxetur sententia, nisi prius sufficiens praestetur emenda. Si vero dubia est offensa, sufficere credimus ad relaxandam eandem, si parendi mandato Ecclesiae c competens satisfactio praebatur.

[1 Nuncii ad nostram praesentiam destinati sibi postularunt audientiam exhiberi, ut audirentur injurias, quas ei & suis inferret Ecclesia Carnoten. quibus & dil. fil. B. Beto Canonico Carnoten. qui pro ipsa stabat Ecclesia, dil. fil. R. tit. S. Anastasi Presbyterum Card. dedimus auditorem: in cujus praesentia.]

[2 Afferentibus Ballivis e contra ipsum fuisse captum in terra, in qua jus capiendi latrones, & alios malefactores habet eadem Comitissa: quoniam vir ejusdem, antequam signaculum crucis assumeret, erat in possessione juris illius, ut in loco illo, in quo captus ab ipso Capitulo dicebatur, hujusmodi jurisdictionem haberet: quod erant probare parati.]

[3 Videntes autem nuncii Comitissae, quod data cautione absolvi non poterant ut deberent, tara super hoc, quam aliis causis inter Comitissam, & Capitulum agitatis, Metropolitanam audientiam appellaverunt: tam ipsam Comitissam, quam terram & Ballivos ipsius sub ejus protectione ponentes. Metropolitanus cum partes essent in die praefixa praesentes, privilegio inspecto, restibus hinc inde receptis, quibus ab officiali Metropolitanus examinatoris, in die partibus iterum assignato procurator Comitissae eum instantia postulabat publicari attestaciones receptas, ex abundantanti de juri parendo sufficientem exhibens cautionem, ut relaxaretur interdictum. Sed procurator Capituli contrario allegabat, quod jam dicti privilegii ratione, ab ipsa sententia non poterat nec debebat absolvi, nisi prius Capitulo facta fuisset emenda, interpretando verbum illud, quod in privilegio continetur,

a Cap. 7. eod. tit. in 3. comp. b forte, privilegio. c Dicitio, Ecclesiae, deest in vetustiorib. Cod. & in omnib. Vatic.

videlicet, satisfactione congrua, pro emenda. Litigato igitur diutius super hujusmodi clausula, interlocutus est Metropolitanus jam dictus, se velle hujusmodi expositionem Apostolico examini reservare, & super hoc diem partibus assignavit.]

C A P. XXIV.

Summatum est supr. cap. proximo: vel dic: Manifestum dicitur, quod per confessionem, vel probationem legitimam, vel evidentiam rei constat.

Idem Comitissae Blesen. (an. 1215. Roma in Galliam.) Um olim a pro Canonici Carnoten. quoddam capitulum contra te fuit allegatum, quod dicebant in Ecclesiae suae privilegiis contineri: ut videlicet nemini liceat excommunicatis, vel nominatim interdictis, pro Canonici Carnoten. absque congrua satisfactione absolutionis beneficium indulgere: (& inf.) Quia vero dum ansam solvimus, nondum dicimur ligavisse, propter hoc, quod eisdem Canonici (velut asseris) proponentibus, illam offensam esse manifestam, non quae Judici, nec quae alii, sed quae sibi tantummodo manifesta videtur: offensam illam nos rescibimus intelligere manifestam, quae vel per confessionem, vel probationem legitime nota fuerit, aut evidentia rei, quae nulla possit tergiversatione celari.

C A P. XXV.

Verba privilegiorum debent intelligi, ut aliquid asserant, & non remaneat ambiguitas: & ideo verba, Secundum & juxta, videntur apposta causative, non conditionaliter. h. d. Panor.

Idem Episcopo, & Cantori Atebaten. (an. 1215. Roma in Belgium.)

Abbate S. b Silvani Alciaten. vitam universae carnis ingressio, cum ejusdem loci Monachi elegerint quandam de ipsius Ecclesiae gremio in Abbatem, & confirmationem electionis a Morinensi Episcopo nequiverint aliquatenus obtinere, eam a sede Apostolica petierunt. Caeterum procurator monasterii sancti Bertini proposuit ex adverso, quod cum secundum approbatam consuetudinem, & privilegia Romani Pont. Abbates Alciaten. debeant de monasterio sancti Bertini semper assumi, hujusmodi electio erat non immerito reprobanda, utpote contra consuetudinem diuturnam, & contra privilegium sed. Apostol. attentata, & Alciaten. Monachi c debeant de jure compelli, ut de monasterio sancti Bertini personam idoneam sibi eligerent in Abbatem: [& inf.] Nos igitur depositionibus testium diligenter inspectis, invenimus esse probatum, quod a XL. annis & infra, Monachi Alciaten. Abbatem sibi de S. Bertini monasterio elegerunt: [& infra.] Et cum quadam vice Guarinum Alciaten. Monachum elegerint, ejus electio robur habere non potuit, donec apud monasterium S. Bertini professione facta, post aliquantum d temporis, quando scilicet ejusdem loci Abbati, & Conventui placuit, in Alciaten. extitit Abbatem assumptus. Ex privilegio quoque Rom. Pontif. argui poterat Alciaten. Abbatem fore de sancti Bertini collegio eligendum: nam privilegio Paschalis Papae hujusmodi capitulum apparet insertum: surrogationem Abbatis penes monasterium sancti Silvani apud Alciaten. Monachos, juxta praeteriti temporis morem, in vestra semper concedimus dispositione persistere. In privilegio etiam Calixti hujusmodi capitulum invenitur. Porro juxta Paschalis Papae decretum, Abbatis surrogationem penes Alciaten. non aliunde, quam de vestro monasterio fieri Apostol. auctoritate decernimus. Ad hoc autem pars adversa respondit, quod si etiam probaretur, quod infra praedicti temporis spatium de monasterio

a Cap. 2. eod. tit. in 3. compil. Hujus Decr. intellectus pendet ex superiori. b Cap. 10. eod. tit. in 3. comp. c al. debeant jure compelli. d aliquantulum.

sterio sancti Bertini semper fuerit Abbas Alciaten. assumptus: ex hoc dici non poterat, quod consuetudo aliqua, quasi contradictio a judicio fuerit introducta, cum in memorati Guarini electione, pro bono pacis extra judicium processum taliter dignoscatur: (& infra.) Praeterea cum Paschalis Papa surrogationem Abbatis Sancti Silvani monasterio S. Bertini juxta morem praeteriti temporis duxerit concedendam, nec b more praeteriti temporis fiat fides, per ejus privilegium & similia, nullum super hoc Alciaten. monasterio poterat praedictum generari. Contra quod fuit ex adverso responsum, quod haec determinatio, secundum praeteriti temporis morem, & causalis, & conditionalis potest intelligi, & tam ad personale, quam ad impersonale verbum referri. Si enim impersonale verbum determinet, conditionalis c intelligitur, & est sensus, Concedimus surrogationem Abbatis sancti Silvani apud Alciaten. monasterium in vestra semper dispositione consistere, secundum praeteriti temporis morem: id est, si mos praeteriti temporis talis fuerit d. Si vero verbum determinet personale, casualiter debet intelligi, ut sit sensus, Concedimus secundum praeteriti temporis morem: id est, si mos praeteriti temporis sic obtinuit, surrogationem, &c. Hic autem sensus rectior esse videtur, quia cum privilegium sit lex privata, & lex e non debeat esse obscura, vel captiosa, sed certa & manifesta, nec esset privata, nisi aliquid specialiter indulgeret: profecto sic intelligenda sunt illa verba, ut res, de qua agitur, valere possit potius quam perire: maxime cum supradictus C. Papa, qui eidem Paschali e vicino successit, verbis aequioribus usus, determinationem illam prorsus amoverit, ut ambiguitas tolleretur: & quod dicebatur in concessione Paschalis, ut videlicet surrogatio Abbatis sancti Silvani apud Alciaten. in dispositione Abbatis, & fratrum sancti Bertini semper existeret, ipse mutaverit, decernens surrogationem ipsius Abbatis non aliunde, quam de monasterio sancti Bertini faciendam. His igitur diligenter auditis, monasterio sancti Bertini adjudicavimus hujusmodi dignitatem, ut quoties in Alciaten. monasterio Abbatis electio imminet facienda, Alciaten. Monachi de coenobio S. Bertini personam idoneam sibi eligant in Abbatem: ita videlicet, ut tamen monasterium ipsum hac honoris debeat praerogativa gaudere, donec ibidem vigerit observantia regularis, ut idoneae personae inveniantur in illo, qui f possint in Abbatem assumi.

C A P. XXVI.

Dicit, qui dicuntur haeretici manifesti. Secundo qua sint Pedagia, Guidagia, & Salinaria interdicta. Tertio dicitur, quomodo intelligitur praecipuum factum Laico, quod de se conquerentibus in Ecclesiastico foro respondeat. h. d.

Idem Comiti Tolosan. (an. 1215.)

SUPER g quibusdam mandatorum articulis: [& infra. 1] Tua devotio postulavit a nobis, qui sint dicendi haeretici manifesti? Super quo tibi duximus respondendum, illos intelligendos esse manifestos haereticos, qui contra fidem catholicam publice praedicant, aut profitentur, seu defendunt eorum errorem, vel qui coram Praelatis suis convicti sunt, vel confessi, vel ab eis sententialiter condemnati super haeretica pravitate: quorum bona propria confiscantur, & ipsi juxta sanctiones legitimas puniuntur. Praeterea cum Pedagia, Guidagia, Salinaria tibi Legatus interdixerit memoratus, auctoritate Apostolica duximus declarandum illa esse pedagia, salinaria, guidagia interdicta, quae non apparent Imperatorum, vel Regum, vel

a al. contradictorio judicio. b al. nec de more, vel consuetudine. c conditionaliter. d fuit. e Barr. in l. si finita. §. ex hoc edito. ff. de dam. in festo. f al. quae possint, &c. g Cap. 10. eod. tit. in 4. comp. vide Alberstinum tract. de agnos. assert. Cathol. & haeret. q. 29.

Lateran. a Concilii largitione concessa, vel ex antiqua consuetudine a tempore, cujus non extat memoria, introducta: [& infra.] Cum autem a Legato receperis in mandatis, ut de te conquerentibus, secundum suum, vel alterius Legati, vel Judicis ordinarii, vel delegati arbitrium, iustitiam exhiberes: hoc taliter intelligendum esse censemus, ut in omni causa, quae ratione personarum, vel rerum, ad Ecclesiasticum forum pertinet, ac super universis capitulis, quae pro pace servanda sunt per dictum Legatum statuta, vel auctoritate Apostolica statuenda, item viduis, pupillis, orphanis, & personis miserabilibus tenearis in judicio Ecclesiastico respondere.

[1 Tibi a bon. mem. Milone notario nostro tunc temporis Apostol. sed. Leg. factorum apud quosdam dubitatione suborta.]

C A P. XXVII.

Clericus traditur curiae seculari, quia degradatur, seculari potestate praesente, cui denunciatur, ut in suum forum illum recipiat. h. d. usque ad §. pro illo.

Idem Episcopo Parisien.

NOvimus expedire b, ut verbum illud, quod in antiquis canonibus, & in nostro decreto contra falsarios edito continetur, videlicet ut Clericus per Ecclesiasticum Judicem degradatus, seculari tradatur curiae puniendus, apertius exponamus.

Cum enim quidam antecessorum nostrorum super hoc consulti diversa responderint, & quorundam sit opinio a pluribus approbata, ut Clericus, qui propter hoc, vel aliud flagitium grave, non solum damnabile, sed damnosum, fuerit degradatus, tanquam exutus privilegio Clericali, seculari foro per consequentiam applicetur: cum ab Ecclesiastico foro fuerit projectus, ejus est degradatio celebranda seculari potestate praesente, ac pronuntiandum eidem, cum fuerit celebrata, ut in suum forum recipiat degradatum: & sic intelligitur tradi curiae seculari: pro quo tamen debet Ecclesia efficaciter intercedere, ut citra mortis periculum circa eum sententia moderetur.

Iste §. non facit ad titulum, sed ponit gratiam, secundum quosdam.

§. 1. Pro illo vero falsario scelerato, quem ad mandatum nostrum capi fecisti, hoc tibi duximus consulendum, ut in perpetuum carcerem ad agenda poenitentiam ipsum includas, pane doloris, & aqua angustiae sustentandum, ut commissa desinat, & flenda ulterius non committat.

C A P. XXVIII.

Si Papa indulget reo, qui propter absentiam actoris possessionem recuperare non potest, quod ei lapsus anni non noceat, intelligitur haec indulgentia secundum jus commune.

Honorius III. Archiepiscopo Turonen.

DILEcto filio Jacobo Barba: [& infra. 1] Quia te pro causa necessaria tunc absente, possessio tibi tradita causa custodiae, restitui parti adversae non potuit: eidem indulsumus, ut sibi lapsus temporis non obsisteret, quo minus possessionem ipsam recuperare valeret. Quoniam vero tantum temporis ante concessionem ipsius indulgentiae dicitur effluxisse, quod tibi sufficere posset ad verae possessionis effectum, secundum statuta c Concilii generalis: (& infra.) Auctor. praef. declaramus, quod nostrae intentionis non fuit per ipsam indulgentiam jus perimere, quod tibi competit d ex possessione praeterita, vel post reditum tuum competierit ex futura: sibi enim imputare poterit pars adversa, si negligens fuerit in sua iustitia prosequenda, cum absentiae tuae

Lateranen. Concil. sub Alex. III. c. 22. b Cap. 2. eod. tit. in 4. compil. Degradatio qualiter sit facienda, vide Concil. Trident. sess. 13. de reform. matr. cap. 4. c Sub Inno. III. cap. 40. d competebar.

tuae impedimento cessante, conveniendi te habuit facultatem.

[1 Procuratore Ecclesie S. M. de Venetiis, olim nobis humiliter supplicante, ut cum paratus esset tibi iusticia plenitudinem exhibere super Ecclesia S. Marci de Tyro, & rebus aliis, de quibus inter Te, & Venetos, ac Vicarium Venetorum questio mota fuit, possessionem ipsius Ecclesie, acque rerum, que per fel. mem. I. PP. p. n. tibi fuit causa custodia assignata, sibi restitui faceremus: cumque.]

C A P. XXIX.

Oblationis nomine intelligitur, quicquid offertur Ecclesie, quocunque modo in Missa vel extra, & in Ecclesia vel extra.

Idem Priori, & Clericis sanctorum Joannis, & Pauli Tudertin. (an. 1221. Roma in Marcam.)

Cum inter vos dudum ex parte una, & Abbatem S. P. de monte Spolet. dioc. ex altera super tertia parte oblationum capellae S. Hilarii questio verteretur, & a vobis probatum fuerit per XL. annos, & amplius tertiam partem oblationum ejusdem capellae vestram Ecclesiam recepisse a Clericis institutis per Abbatem de Monte, tuisque, fili Prior, eandem tertiam te commississe aliquando colligendam, bonae memoriae I. Papa praed. nossem ipsam tertiam Ecclesiam vestram ad iudicandum statuit, ut tibi, Prior, liceret per eisdem Clericos [sicut fuerat consuetum] partem colligere memoratam. Verum quia postmodum Sacerdos praedictae capellae asserens oblationum nomine minime contineri ea, quae ipsi capellae in festivitate omnium Sanctorum mittuntur, vel portantur ad illam, seu ad domum Sacerdotis ejusdem intuitu defunctorum: necnon quae in ciminili ponuntur, quod de altari suscipit, & facit per Ecclesiam deportari, & quae ante crucem, & in Missa Trinitatis, & ea, quae pro desponsatis dantur a: & lampades cum oleo, quae praedictae capellae ab aliquibus offeruntur, vel quae dantur nuncio, qui ad recipienda talia per praefata capellae parochiam destinatur, de his omnibus vobis tertiam partem denegans exhibere, de aliis nomine tertiae partis persolvendis pro rata vestram Ecclesiam contingenti retinere nitentur ad expensas capellae ipsius necessarias faciendas: dictus praedecessor de omnibus supradictis absque subtractione aliqua integre persolvi voluit, & mandavit tertiam portionem. At b Capellani praedictae capellae dicentes primitias, & decimas, vel ea, quae offeruntur pro Missis mortuorum Sacerdotibus, & quae pro septimis, & tricesimis, & anniversariis, panes, & alia, quae intra hebdomadam offeruntur, & mortuorum iudicia oblationum nomine minime contineri: de his omnibus tertiam partem solvere vobis nolunt: [& inf. 1] Volumus igitur, & mandamus, ut per vestrum Clericum a vobis in eadem Ecclesia institutum de omnibus supradictis, & aliis oblationibus quocunque titulo ad Ecclesiam pervenerint, sine diminutione aliqua integre tertia vobis portio persolvatur.

[1 Ut igitur huiusmodi scandalorum materia radicibus pullulantium evellatur.]

C A P. XXX.

Lis dicitur mota, cum fuerit contestata.

Idem Episcopo F. P. Bertrandi d. (an. 1222. Roma in Hispaniam.)

II. Ex parte vestra fuit propositum, quod Praepositus, & Canonici Aretinen. sententiam, quam I. Papa praed. nossem super Molendino de Calianen. ac aliis articulis promulgavit, in recidivae questionis scrupulum reducere molientes, asserunt capitulum illud ejusdem sententiae, quo dicitur, ne canonica ipsa impediatur, quominus monasterium vestrum Molendinum praefatum de Calianen. reedificare valeat in eum statum, in quo fuisse dignoscitur tempore motae litis, esse referendum ad tempus, quo lapillus in denunciatione novi ope-

a Canitur, pro dantur, habetur in antiquis Cod. & ea Missa que pro desponsatis canitur. b al. Ac. c pannos. d al. ita: Idem Episcopo F. P. P.

ris jactus fuit: vobis e contrario asserentibus, illud esse intelligendum de tempore, quo lis super hoc inter vos, & praefatam canonicam extitit contestata. Nos igitur considerata eadem sententia, quod in praefato capitulo dicitur de tempore motae litis, interpretamur esse referendum ad tempus, quo litis contestatio facta fuit.

C A P. XXXI.

Constitutio Legati de solvenda tertia mortuorum Episcopo, intelligi debet de his mortuariis, in quibus de jure communi debetur.

Idem Praelatis universitatis Francigenarum Constantinop. (an. 1222. Roma.)

III. Ex parte vestra fuit propositum, quod Patriarcha vester occasione constitutionis cujusdam, quam Albinen. & Episcopus tunc Legatus in partibus Romaniae super legatis eadid defunctorum, & dil. fil. I. tit. S. Praxedis Presbyter Card. dum ibidem legationis fungeretur officio, innovavit, de quibusdam, quae vobis, & Ecclesiis vestris legantur a decessentibus, tertiam a vobis exigit portionem. Cum igitur ipsi [sicut ex eorum interpretatione accepimus] non intellexerint, quod de his, quae in ornamentis Ecclesiasticis, vel ad fabricam Ecclesiae reparatione indigentis, aut ad Ecclesiae luminaria, necnon de his, quae pro anniversario, septimo, tricesimo, ac vicessimo faciendis, vel de his, quae personis specialiter, nisi forsitan id fiat Ecclesiae ratione, a quocunque legantur, aliqua deberet solvi portio Ecclesiae cathedrali. Nos interpretationem eorum ratam habentes, secundum constitutionem praefatam praecipimus observari: firmiter inhibentes, ne in praedictis aliquid fraudulenter in praerudicium cathedralis Ecclesiae procuraretur.

C A P. XXXII.

In privilegio de percipiendis fructibus beneficiorum appellatio beneficiorum etiam majora beneficia comprehendit, quando privilegium est concessum Episcopo pro honesta, & favorabili causa. h. d. cum suppletione Panormitani.

Idem Episcopo Tolonen. b (an. 1223.)

Tua nobis Fraternalitas intimavit, quod cum tibi pro relevatione oneris debitorum duxerimus indulgentum, ut fructus beneficiorum, quae interim in dioecesi tua vacare contigerit, tibi liceat biennio retinere: quidam Apostolicae gratiae privilegium sinistra interpretatione restringere molientes, asserunt Praebendas, & majora beneficia nequaquam beneficiorum nomine contineri: [& inf. 1] Nos igitur auctoritate praesentium declaramus, quod in hoc casu Praebendae, ac alia beneficia generali beneficiorum nomine continentur.

[1 Super qua interpretationem Apostolicam postulasti.]

C A P. XXXIII.

Verbum moderationis diminutionem continet, non augmentum.

Gregorius IX. Decano, & Sacristae Engo. d. (an. 1236. Roma.) Transmissae nobis literae continebant, quod significantibus Episcopo, & Capitulo Xanton. quod quadragenarius Canoniorum numerus institutus in eorum Ecclesia non poterat observari, pro eo, quod non sufficiebant Ecclesiae facultates: vobis dedimus in mandatis, ut Canoniorum, & Praebendarum numerum juxta facultates Ecclesiae moderantes, statueretis eundem firmiter observari. Vos vero inventis praedictae Ecclesiae facultates a tempore statuti numeri adeo excrevisse, quod absque mutilatione Praebendarum major haberi posset numerus in eadem: quare quaesistis, an per moderationis verbum literis nostris appositum, eundem numerum

a Alban. b Tullen al. Tollenen. al. Tulonen. c Vid. Archidiacon. in cap. frater. nossem. 16. g. 1. d Engoli. al. Engolismen. e Vid. gl. & D. in cap. cupientes, de elect. in 6. & Cardinalem Clement. 2. de magistris.

numerum augmentare, & minuere deberetis. Quocirca mandamus, quatenus si veteres non sunt minutae praebendae, cum moderatio locum non habeat, ipsarum & canonicorum numerum dimittatis, in eodem statu, in quo haecenus dignoscitur extitisse, in utilitatem ejusdem Ecclesiae convertentes augmentum suorum reddituum, donec duxerimus aliter disponendum.

TITULUS LXI. DE REGULIS JURIS.

C A P. I.

Non potest brevius summari.

Joannes Chrysostomus. (an. 398. in Thracia.)

Omnes res, per quascunque causas nascitur, per eadem dissolvitur.

C A P. II.

Dubia in meliorem partem interpretari debent.

Beda in Homiliis. a (an. 731. in Anglia.)

Estote misericordes, &c. Hoc loco nihil aliud nobis praecipere existimo, nisi ut ea facta, quae dubium est quo animo fiant, in meliorem partem interpretentur. Quod enim scriptum est c, Ex fructibus eorum cognoscetis eos: de manifestis dictum est, quae non possunt bono animo fieri: ut stuprum, blasphemiae, furta, ebrietates, & similia: de quibus nobis permittitur iudicare.

C A P. III.

Propter scandalum evitandum veritas non est omittenda.

Idem.

Qui scandalizaverit &c. Utilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur.

C A P. IV.

Propter necessitatem illicitum efficitur licitum.

Idem super Marc.

Quod non est licitum in lege, necessitas facit licitum. Nam & Sabbathum custodiri praecipitur: sic & hodie, si quis jejunium frerit aegrotus, reus voti non habetur.

C A P. V.

Illicite factum obligationem inducit.

Gregorius VII. (an. 1080. Roma.)

Quod latenter, aut per vim, vel alias illicite introductum est, nulla debet stabilitate subsistere.

a In Lucam lib. 2. cap. 24. vide B. Thom. 2. 2. quaest. 60. artic. 4. b ultimo. c Matth. 7.

C A P. VI.

Tormenta iudicis non precedentibus inferenda non sunt. Idem Varien. Episcopo. [an. 1081. Roma in Hungariam.]

Cum in contemplatione: [& inf. 1] In ipso causae initio non est a quaestionibus inchoandum.

C A P. VII.

Sacrilegus est offendens rem, vel personam Ecclesiasticam. Stephanus Papa. a (an. 257. Roma.)

Quae multoties: [& inf. 1] Quicquid in sacris Deo rebus, & Episcopis injuste agitur, pro sacrilegio reputatur: quia sacra sunt, & a quoquam violari non debent.

[1 Usurpantur, necesse est ut multoties prohibeantur. Nam.]

C A P. VIII.

Qui facit aliter quam debet, facere non dicitur.

Augustinus (an. 420. in Africa.)

Qui ex timore b facit praecipitum, aliter qua debeat facit, & ideo jam non facit.

C A P. IX.

Committens unum peccatum, reus est omnium, quoad vitam aeternam.

Idem in libro de Penitentia.

Debeat peccator, quia offendens in uno factus est omnium reus.

C A P. X.

Ignorantia non excusat Praelatum in peccatis subditorum, h. d. quoad mysticum, & moralem intellectum.

Gregorius in Registro. (an. 600. Roma.)

Quamvis causa: [& inf. 1] Non enim potest esse pastoris excusatio, si lupus oves comedit, & pastor nescit. [1 Quid esse deterius potest, quam ut agantur talia contra servos Dei, ut ipse nesciat, qui praestit.]

C A P. XI.

Pro spiritualibus homagium non praestatur.

Lucius III. c (an. 1181. Roma.)

Indignum est, & a Romanae Ecclesiae consuetudine alienum, ut pro spiritualibus facere quis homagium compellatur.

a Stephanus Papa I. epist. 2. cujus initium: plurimum gaudeamus, extat in 1. tom. Conc. b C. 10. eod. tit. in 1. comp. vide B. Thom. 2. 2. quaest. 19. c C. 13. eod. tit. in 1. tom. vide cap. 1. de excess. Prael. in 2. comp. ubi extat integra clausula.

FINIS DECRETALIUM GREGORII IX.